

Opbouw tarief 2026

Wonen Zelfstandigheid 18-/18+

Sociaal Domein Achterhoek

Auteurs

Ilco Toebe

Nico Dam

Opdrachtgever

Sociaal Domein Achterhoek

Kenmerk

ND/24/1896/bisda

Publicatiedatum

6 november 2024

© Bureau HHM

6: Wonen Zelfstandigheid 18-/18+ (definitief)

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Reële tarieven.....	3
1.3	De gehanteerde aanpak.....	4
1.4	Opbrengsten consultatie.....	5
2.	Kostprijsmodel	6
2.1	Beschrijving van parameters.....	6
2.2	Maandsalaris en inschaling.....	8
2.3	Opslagen.....	9
2.4	Personeel Niet In Loondienst.....	9
2.5	Sociale lasten.....	9
2.6	Opslag overhead	10
2.7	Productiviteit	11
2.8	Risico-opslag.....	12
2.9	Overige kostensoorten	12
3.	Uitkomsten	14
3.1	Adviestarieven 2024	14
3.2	Indexatie naar 2025 en advies voor 2026	14

1. Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de achtergrond bij de gevolgde aanpak om tot adviestarieven te komen voor de diverse producten binnen de Wmo begeleiding in de gemeenten binnen het Sociaal Domein Achterhoek (SDA). Hieronder behoren de volgende acht gemeenten:

- Aalten
- Berkelland
- Bronckhorst
- Doetinchem
- Montferland
- Oost Gelre
- Oude IJsselstreek
- Winterswijk

Wanneer wij in deze notitie over het SDA spreken, doelen wij hiermee op bovenstaande gemeenten.

1.1 Aanleiding

Op verzoek van het SDA begeleidt bureau HHM een traject voor de vaststelling van tarieven bij de inkoop van de voorzieningen vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en de Jeugdzorg. In deze notitie gaat het om de aanbesteding van 'Wonen gericht op zelfstandigheid (18-/18+)'. Doel is te komen een advies voor een reëel tarief vanaf 1 januari 2026.

Bij het opstellen van deze notitie hebben we gebruik gemaakt van de aangepaste productomschrijving van het SDA (versie 17 oktober 2024) en van de eveneens aangepaste beschrijvingen voor de aanbesteding Wmo Wonen. Daarnaast hebben we rekening gehouden met eerdere uitkomsten van tariefonderzoeken in het SDA (opbouw tarieven 2022). Tot slot gebruiken we ook uitkomsten van eerder door ons uitgevoerde kostprijsonderzoeken en diverse (landelijke) benchmarkrapporten.

Prijspeil 2024

We vullen het kostprijsmodel met de salarissen voor geheel 2024, gebaseerd op de cao's die van kracht zijn. We tillen de adviestarieven die dit traject oplevert door middel van indexatie op tot prijspeil 2025. In paragraaf 3.2 geven we een beschrijving van deze indexatie en geven we een advies voor de indexatie naar 2026.

1.2 Reële tarieven

De Algemene Maatregel van Bestuur bij de Wmo (AMvB reële tarieven) verplicht gemeenten om bij de professionele ondersteuning in het sociaal domein reële tarieven te hanteren. In de AMvB is een lijst opgenomen van kostprijs-elementen op basis waarvan de gemeente het tarief dient te bepalen. Volgens dit wettelijk kader worden in ieder geval de volgende kostprijs-elementen meegenomen bij het bepalen van een reëel tarief, uitgaande van een gemiddeld efficiënte zorgverlener:

- Kosten van de beroepskracht;

SDA-6: opbouw tarieven Wonen Zelfstandigheid, definitief

- (Redelijke) overheadkosten;
- Kosten voor niet-productieve uren van de beroepskrachten als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg;
- Reis- en opleidingskosten;
- Indexatie van de reële prijs;
- Overige kosten als gevolg van de door een gemeente gestelde verplichtingen voor aanbieders, zoals rapportages en administratieve verplichtingen.

De AMvB bepaalt niet wat de tarieven moeten zijn, maar stelt wel de eis dat tarieven reëel moeten zijn. Het begrip 'reëel' weerspiegelt de (goede) verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van diezelfde voorziening in de betreffende gemeente of regio. Wanneer een tarief 'reëel' is, is niet in de AMvB bepaald; dat is en blijft een keuze van de gemeenten¹.

Gemeenten hebben, mits goed onderbouwd, ruimte om bepaalde kostprijs-elementen normatief vast te stellen. Anders gezegd: de producten die de gemeente opstelt moeten voor het bijbehorende tarief door een efficiënt georganiseerde aanbieder kunnen worden geleverd. Dat betekent niet dat het tarief voor iedere aanbieder kostendekkend hoeft te zijn.

Belangrijke toetssteen hierbij is dat het tarief tot stand komt in een transparant proces met de aanbieders en dat het tarief herleidbaar en herkenbaar is. Daarom maakt consultatie en dialoog met aanbieders onderdeel uit van het proces om tot reële tarieven te komen, hiermee wordt inzicht in de regionale uitvoeringspraktijk verkregen. Spannend blijft het wanneer die waarden op enkele componenten in de praktijk variatie vertonen en de gemeente (dus) dient te bepalen welke waarden in het tarief worden betrokken.

Disclaimer!

Het is aan de gemeente om over tarieven te besluiten. Dat betekent dat de inhoud van deze rapportage altijd door de gemeente kan worden aangepast. Er kunnen derhalve geen rechten worden ontleend aan deze notitie.

1.3 De gehanteerde aanpak

Om uiteindelijk tot adviestarieven te komen, doorlopen we een aantal stappen:

- 1) Op basis van de documentatie van het SDA over de verschillende producten, hebben we een eerste uitwerking gemaakt van het kostprijs-model en een concept voor deze notitie opgesteld. Hierin is een reële opbouw van de verschillende producten vertaald naar parameterwaarden, nog niet naar tarieven. Daarbij hebben we gebruik gemaakt van landelijke benchmarks en van uitkomsten van recent doorlopen vergelijkbare trajecten voor andere gemeenten.
- 2) In een ambtelijke werksessies is gesproken over de verschillende te maken keuzes rond de opbouw van het kostprijsmodel als vertaling van de productomschrijvingen en vanuit eerder gemaakte financiële keuzes. De opbrengsten daarvan zijn in deze notitie verwerkt.
- 3) De algemene opbouw van tarieven is op 11 september 2024 met aanbieders uit de Achterhoek besproken. De aanbieders kregen aansluitend de mogelijkheid om aanvullende schriftelijke vragen te stellen en onderbouwde suggesties aan te leveren voor aanpassingen van de besproken parameters.
- 4) Na afloop van de reflectietermijn zijn de reacties geanalyseerd en met de gemeenten besproken. Op basis van de reacties van de aanbieders zijn door de gemeenten verschillende productbeschrijvingen aangepast. Op basis daarvan hebben wij elementen uit de conceptnotitie aangepast en vertaald naar de definitieve opbouw van de tarieven.

¹ AMvB reële prijs Wmo 2015: Handelingsperspectieven voor gemeente (2017), VNG

SDA-6: opbouw tarieven Wonen Zelfstandigheid, definitief

- 5) In een tweede consultatiebijeenkomst op 16 oktober zijn de belangrijkste opbrengsten van de consultatiefase met de aanbieders gedeeld. In die bijeenkomst konden nog niet de uitkomsten in de vorm van alle adviestarieven worden gepresenteerd. Het tarief voor 'Wonen Zelfstandigheid 18-/18+' was op dat moment nog niet doorgerekend, vanwege ontbrekende keuzes.
- 6) Na afloop van deze tweede bijeenkomst zijn alle openstaande keuzes door de gemeenten gemaakt en verwerkt in de productbeschrijving.
- 7) Op basis van de definitieve productbeschrijving van 17 oktober is deze rapportage opgesteld. Hierin beschrijven we de definitieve waarden op de verschillende kostprijselementen. Die waarden worden opgenomen in het rekenmodel (dat aan de gemeenten beschikbaar wordt gesteld) waarmee we de adviestarieven berekenen. De rapportage eindigt met de adviestarieven.
- 8) Uiteindelijk worden de definitieve tarieven door de gemeenten vastgesteld.

1.4 Opbrengsten consultatie

Na afloop van de consultatieronde bleek dat we van vijf aanbieders in totaal 33 vragen en opmerkingen hebben ontvangen. Deze zijn door ons gerubriceerd naar de betreffende parameters en van een reactie voorzien. Het overzicht van alle reacties met ons antwoord daarbij, is geanonimiseerd aan het SDA overhandigd, dit wordt in een later stadium als onderdeel van de komende aanbesteding met de aanbieders gedeeld. Hieronder geven we een kort overzicht van de gestelde vragen en onze reacties daarbij.

- Algemeen
Enkele reactie hadden betrekking op de productbeschrijving en op het inkoopmodel. Deze zijn gedeeld met de regio en hebben mede input gegeven tot de wijzigingen in de definitieve productbeschrijving.
- Functiemix en salarisschalen
Door enkele aanbieders is gevraagd om aanpassing van de functiemix en

toevoeging van een gedragswetenschapper aan de functiemix. Dit punt is overgenomen in de productbeschrijving en daarmee ook in de opbouw van het tarief, zoals blijkt uit deze rapportage.

- Opslagen
Er is gevraagd naar aanpassing van de opslag voor ORT. Deze opslag is herberekend op basis van de nieuwe productbeschrijving. Naar aanleiding van een vraag hebben we de opslag voor de werkgeverslasten op twee punten aangepast: de verhouding vast/flex en op basis daarvan de opslag voor de transitievergoeding.
- Overhead
Er zijn enkele vragen gesteld over de opslag overhead en de onderbouwing voor de keuzes daarbij. Die vragen leiden niet tot aanpassing van deze opslag. In de beantwoording van de vragen (zoals ook in de rapportage) leggen wij uit waarom we van opvatting zijn dat de benchmarkwaarden in de VNG-rekentool volgens ons voor de tarieven in deze aanbesteding goed bruikbaar zijn.
- Risico opslag
Er is gevraagd hoe de regio met de innovatie wil omgaan. Dit is met de gemeenten besproken; dit wordt op een andere wijze ingevuld.
- Productiviteit
Enkele vragen hadden betrekking op het ziekteverzuim en wijze van het bepalen van de waarde van dit kostprijselement. Wij denken dat de regionale benchmarkcijfers een goede (en openbare) bron vormen. Daarbij kijken we wel naar een langere periode dan alleen het actuele cijfer, mede vanwege de looptijd van de nieuwe contracten.

Tweede consultatieronde

In de tweede consultatieronde hebben geen nieuwe reacties ontvangen die betrekking hebben op deze aanbesteding.

2. Kostprijsmodel

In dit hoofdstuk beschrijven we het kostprijsmodel dat we voor het SDA hanteren.

2.1 Beschrijving van parameters

Om te komen tot reële tarieven die alle kosten bij de verschillende producten omvatten, maken we in aansluiting op de inhoud van de AMvB Reële Tarieven, gebruik van onderstaand kostprijsmodel. Bij elk van de parameters geven we vervolgens een beschrijving van de waarden die we voor het SDA voorstellen.

De kern is steeds de inzet van een professional die tijd besteedt aan een cliënt, individueel of in groepsverband. Die inzet vormt de basis van het tarief. Alle overige kosten, zoals de kosten van de organisatie (overhead) en de kosten van gebouwen (zoals bij begeleiding groep), zien we in dit model als een opslag op de kosten van de professional. We spreken dus steeds van opslag-percentages op de kosten van de dienstverlening in het primaire proces. Zie ook tabel 1 en figuur 1.

Parameter	Omschrijving
Inschaling	Dit betreft zowel de functiemix van personeel in de directe ondersteuning, als vertaling van de kwaliteitseisen voor een bepaalde dienst of product. Hierbij wordt een combinatie worden gemaakt van verschillende cao's en verschillende functieniveaus (salarisschalen). <i>Bron:</i> productbeschrijvingen.
Opslagen	Hierbij gaat het om reguliere opslagen op het salaris bij de gekozen functieniveaus, zoals vakantietoeslag, eindejaars-uitkering en onregelmatigheidstoeslag. <i>Bron:</i> cao's.
Sociale lasten	Dit betreft de werkgeverslasten, zoals de verschillende verplichte sociale verzekeringen, pensioenpremie, etc. Deze kunnen per cao verschillen. <i>Bron:</i> cao's en wettelijke bepalingen.

SDA-6: opbouw tarieven Wonen Zelfstandigheid, definitief

Parameter	Omschrijving
Personeel Niet In Loondienst	Dit betreft een opslag voor de meerkosten van personeel dat op basis van inhuur (tijdelijk) wordt ingezet indien de reguliere bezetting daartoe aanleiding geeft. <i>Bron:</i> uitkomsten elders, kenmerken van de regio.
Overhead	Hierbij gaat het om een opslag voor de kosten van de organisatie waarin het personeel dat de behandeling/ ondersteuning biedt, werkzaam is. Vaak onderverdeeld in personele overhead (de kosten van overig personeel, zoals management, staf, beleid, administratie, etc.) en de overige kosten (alle overige, materiele kosten). <i>Bron:</i> benchmarks.
Productiviteit/ declarabiliteit	Dit betreft een correctie op de kosten van een medewerker in de directe ondersteuning voor niet-productieve uren. Vaak als het jaarlijks aantal werkbare en declarabele uren waardoor de totale jaarlijkse kosten per fte worden gedeeld. Hierin zit een correctie voor niet declarabele uren, zoals bijvoorbeeld vrije dagen, feestdagen, algemene tijd, werkoverleg en ziekteverzuim. <i>Bron:</i> uitkomsten elders.
Risico-opslag	Ook wordt een opslag toegevoegd voor de financiële risico's. Alle overige elementen hebben betrekking op de feitelijke kostprijs; deze parameter waarborgt de continuïteit van de organisatie. <i>Bron:</i> uitkomsten elders, eerdere tarieven SDA.
Overige kosten	Voor wonen gelden er aanvullende kosten, bijvoorbeeld de kosten van de locatie en de catering. <i>Bron:</i> vergelijkbare kostensoorten in de Wlz.

Een **belangrijk aandachtspunt** bij dit model is dat de beschreven parameterwaarden dienen als een onderlegger voor de bepaling van reële tarieven. Het zijn geen eisen/normen waaraan de zorgaanbieders zich moeten houden bij het bieden van Wmo begeleiding²!

Figuur 1. Algemene elementen van het kostprijsmodel

Tabel 1: Algemeen kostprijsmodel voor het sociaal domein

² De eisen/normen waaraan zorgaanbieders zich moeten houden bij de zorgverlening zijn terug te vinden in de aanbestedingsdocumenten.

SDA-6: opbouw tarieven Wonen Zelfstandigheid, definitief

2.2 Maandsalaris en inschaling

Cao-mix

Per product zijn verschillende cao's van toepassing. Op basis van de product-omschrijvingen gaan we uit van de volgende cao-mix per product. Deze is gebaseerd op de combinatie van de cao-mix bij Wmo-wonen en de constatering dat hierbij de cao Jeugdzorg moet worden toegevoegd

Product	GGZ	GHZ	SW	JZ
Wonen Zelfstandigheid 18-/18+	30%	10%	10%	50%

Tabel 2. Cao-mix per product

Salarisniveau

Bij de verschillende producten kunnen medewerkers worden ingezet met een verschillend opleidingsniveau en bijpassend salaris. Deze indeling is gebaseerd op analyse van personeelsadvertenties, functieboeken bij de verschillende cao's en uitkomsten van vergelijkbare trajecten elders.

In de volgende tabel geven we per product aan welke salarisschalen uit de vier cao's hierbij volgens ons van toepassing zijn en in welke verdeling. Deze indeling is gebaseerd op diverse bronnen, zoals: functieboeken, ijkfuncties uit de FWG-systematiek, vacatures en uitkomsten van vergelijkbare trajecten in andere regio's.

Opleidingsniveau	Minimaal aantal jaren opleiding (met diploma)
MBO-3	3 jaar opleiding op MBO-niveau
MBO-4	3-4 jaar opleiding op MBO-niveau
HBO-5	2 jaar opleiding op HBO-niveau (<i>associate degree</i>)
HBO	4 jaar opleiding op HBO-niveau
WO	4 jaar opleiding op WO-niveau

Tabel 3. Jaren opleiding per opleidingsniveau, tbv inzet bij wonen

Inschaling

Omdat niet iedere hulpverlener op de hoogste trede (periodiek) binnen de schaal wordt uitbetaald, rekenen we steeds met **93% van het maximum**, dat is het salaris dat hoort bij de hoogste (reguliere) trede van de aangegeven salarisschaal. Dit percentage weerspiegelt bij een organisatie met een normaal personeelsverloop de verhouding tussen blijvend personeel dat jaarlijks hoger wordt ingeschaald en nieuwe medewerkers die lager ingeschaald worden.

Bron: Door KPMG werd in 2014 geconstateerd dat een gemiddeld salaris ergens tussen 90 en 95% van het maximum van de salarisschaal ligt. Dit na een breed onderzoek bij aanbieders naar de interne kostprijzen van de dienstverlening die vanaf 2015 naar de gemeenten is gedecentraliseerd en nadien in vele trajecten bevestigd. Hoewel het onderliggend onderzoek al een aantal jaar oud is, vormt deze uitkomst nog altijd een goede bron voor de inschatting voor het gemiddelde salaris. Zie bijvoorbeeld de bron "[Beloningen in de zorg](#)" uit 2021. Daar zien we dat de relatieve salarispositie in de GHZ, GGZ en VVT tussen 92% en 93% uitkomt.

Functiemix

Tot slot kijken we welk functieniveau van toepassing is bij het wonen gericht op zelfstandigheid. Hierbij combineren we de opleidingsniveaus met salarisschalen (de schalen met nummers 40-55 verwijzen naar de FWG-indeling bij de cao's GGZ en GHZ; de nummers 6-0 verwijzen naar de cao's JZ en SW). Op basis van de aangepaste productbeschrijvingen, maken we hierbij onderscheid naar de medewerkers op de groep die zorg dragen voor het agogisch (pedagogisch) woon- en leefklimaat en de medewerkers die de daadwerkelijke begeleiding bieden. Bij deze laatste categorie is de beperkte beschikbaarheid van een gedragswetenschapper u opgenomen in de functiemix.

SDA-6: opbouw tarieven Wonen Zelfstandigheid, definitief

Opleiding	MBO-3		MBO-4		HBO-5		HBO		WO	
	30/4	35/5	40/6	45/7	50/8	55/9	60/10	65/11		
(ped-)agogische staf	30%	30%	20%	20%						
woonbegeleiding			25%	30%	20%	20%	2,5%	2,5%		

Tabel 4: Uitwerking functiemix bij wonen voor het SDA

Bron: Bij deze indeling is gebruikgemaakt van de productbeschrijving van de gemeente, aangevuld met uitkomsten van vergelijkbare producten in andere gemeenten/regio's.

2.3 Opslagen

De opslagen over het rekensalaris worden rechtstreeks uit de cao's afgeleid. Daarbij hebben we op basis van de productbeschrijving geconcludeerd dat een opslag voor onregelmatigheid aan de orde is. De ondersteuning wordt doorgaand geleverd op werkdagen tussen 07:00 en 22:00u. Daarbuiten (en in de weekenden) is bereikbaarheid georganiseerd (zie de uitwerking van de opbouw in bijlage 1).

Parameter	Waarden	Toelichting
Vakantie	8%	Dit is in alle cao's gelijk.
Eindejaar	8,49%	Dit is in de zorg-cao's gelijk (8,33% over het salaris).
	8,33%	De cao's JZ en SW gaan uit van 8,3% over het salaris inclusief VT, zodat de opslag voor deze cao's op 8,964% uitkomt. Dit wordt in de cao-mix verwerkt.
ORT	14,6%	Deze opslag is gebaseerd op inzet tijdens alle dagen tussen 07:00-23:00u.

Parameter	Waarden	Toelichting
	42,3%	Deze opslag is van toepassing indien tijdens de bereikbaarheidsdienst inzet nodig is. Deze waarde is berekend op basis van de opslagen die in de verschillende cao's van toepassing zijn.

Tabel 5: Uitwerking van de opslagen in de Wmo-tarieven voor het SDA

2.4 Personeel Niet In Loondienst

Vanwege de arbeidsmarkt kan het voorkomen dat de werkroosters niet volledig met personeel in loondienst kan worden ingevuld. Daarom is af en toe extra inhuur nodig. We gaan ervan uit dat de beloning met alle bijbehorende componenten van dit 'Personeel Niet In Loondienst' (PNIL), gelijk is aan de hiervoor beschreven uitgangspunten. Wel maakt de organisatie meerkosten, bijvoorbeeld in de vorm van btw, wanneer dat aan de orde is. Daarom rekenen we met een opslag van **1,5%** voor de meerkosten van PNIL. Dit wordt gemotiveerd door de combinatie van gemiddeld 7% inzet van extra inhuur waarvoor meerkosten van 21% aan de orde zijn. Dit doen we bij alle producten.

2.5 Sociale lasten

De opslag sociale lasten is met name gebaseerd op de wettelijk verplichte percentages, voor zover nu bekend (prijsspeil 2024³).

Arbeidsongeschiktheidsfonds

Bij het bepalen van de sociale premies wordt onderscheid gemaakt naar grote en kleine organisaties. Op basis van informatie van het SDA, gaan wij uit van een verdeling van **85%** grote organisaties (met > 25 fte), waarvoor een hogere premie wordt vastgesteld en **15%** kleine organisaties (t/m 25 fte).

³ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2023-31686.pdf>

SDA-6: opbouw tarieven Wonen Zelfstandigheid, definitief

Wet arbeidsmarkt in balans

De invoering van de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB, 2020) heeft geleid tot differentiatie in de premies voor de WW. We hanteren als uitgangspunt een verdeling van **85%** medewerkers met een aanstelling voor onbepaalde tijd (2,64%) en **15%** medewerkers op een tijdelijk contract (7,64%). Er is ons geen onderzoek bekend waaruit een reëel beeld is af te leiden over de verhouding vast/flex.

Transitievergoeding

Daarnaast is een opslag toegevoegd voor de transitievergoeding die in de WAB is aangepast. Dit betreft de uitkering die wordt gegeven aan medewerkers waarbij op verzoek van de werkgever de aanstelling wordt beëindigd (ook als die aanstelling tijdelijk was). De hoogte van deze opslag is bepaald op basis van:

- De inschatting dat jaarlijks 10% van alle contracten aflopen of worden beëindigd op verzoek van de werkgever (gebaseerd op de verhouding vast/flex);
- De inschatting van aanbieders in vergelijkbare trajecten dat bij een derde van alle aflopende contracten een transitievergoeding aan de orde;
- Hoogte van de vergoeding is een derde van een maandsalaris per volledig gewerkt jaar, dat is $(1/3/12 =) 2,78\%$.

Dat leidt tot een opslag van $(2,78\% * 1/3 * 15\% =) \mathbf{0,14\%}$.

De werkgeverspremies komen daarmee uit op **18,93%** (zie tabel 6).

Pensioenpremie

Daarnaast wordt een pensioenpremie toegevoegd, gebaseerd op het percentage dat Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW) in 2024 toepast, rekening houdend met de franchises (deel van het salaris waarover geen premie wordt geheven i.v.m. de AOW-uitkering). De premie is een combinatie van de premie voor het ouderdomspensioen (OP) en het arbeidsongeschikt-

heidspensioen (AP). De helft van de totale premie komt voor rekening van de werkgever. Deze pensioenpremie wordt op basis van het rekensalaris (caomix, functiemix) per product berekend. Dit leidt tot een pensioenpremie van 9,2% voor de agogische staf en van 10,0% voor de begeleiders.

Component sociale lasten		2024
WAO/IVA/WGA KLEIN (incl. kinderopvang)	15% van 6,68%	7,84%
WAO/IVA/WGA) GROOT (incl. kinderopvang)	85% van 8,04%	
WW-premie (AWf) LAAG (onbepaalde tijd)	85% van 2,64%	3,39%
WW-premie (AWf) HOOG (flex)	15% van 7,64%	
ZVW-premie werkgever		6,57%
Werkhervattingskas (gezondheidszorg)		1,29%
Transitievergoeding $(2,78\% * 1/3 * 15\%)$		0,14%
Totaal opslag sociale lasten		19,22%

Tabel 6. Opbouw sociale lasten 2024

2.6 Opslag overhead

Dit betreft de kosten van de organisatie van waaruit de professionals werkzaam zijn. Dit is een ingewikkelde parameter die in de praktijk tot veel discussie leidt. Diverse onderzoeken laten zien dat er in de praktijk grote verschillen voorkomen. Deze verschillen, zowel tussen de verschillende branches als tussen vergelijkbare aanbieders binnen een bepaalde branche, omvatten een bandbreedte van soms wel tientallen procenten.

Naast deze grote verschillen tussen organisaties, worden in de verschillende rapporten over onderzoeken naar de feitelijke opbouw en waarde van het percentage overhead, verschillende definities gehanteerd. Wij hanteren de definitie van de kosten die tot de (personele) overhead en overige kosten

SDA-6: opbouw tarieven Wonen Zelfstandigheid, definitief

worden gerekend, zoals die in de VNG-rekentool zijn gebruikt. Daarbij hanteren wij de overhead als opslag op de kosten van de uitvoering (en dus niet als aandeel in het totaal van de kosten van een organisatie).

Onze berekening

Bij de berekening van het overheadpercentage als opslag gaan we uit van de benchmarkwaarden van Berenschot die zijn verwerkt in de [definitieve versie van de rekentool Wmo voor 2024 van de VNG](#). Daarbij hebben we een opslag van 1% toegevoegd voor de kosten voor kantoorvastgoed. Hierdoor zien we de volgende overheadpercentages als opslag op de kosten van het uitvoerend personeel:

- GGZ: **33,3%**
- GHZ: **26,3%**
- JZ: **33,3%** (overgenomen, geen eigen benchmark beschikbaar)
- SW: **33,3%**

Het SDA gaat, voor zover wij kunnen nagaan, geen aanvullende specifieke eisen aan de aanbieders stellen die hierop van invloed zijn. Daarom vormen deze landelijke benchmarkcijfers een goede basis voor de tarieven in SDA. Op basis van de hiervoor genoemde cao mix komen we in het tarief voor wonen zelfstandigheid tot een opslag van **32,6%** voor de overhead.

2.7 Productiviteit

De basis voor de productiviteit is de inzet die in contact met de cliënt wordt geleverd. Bij het wonen gericht op zelfstandigheid gaat het om de cliëntgebonden uren op de locatie van de aanbieders. Tabel 7 toont de opbouw van de productiviteit.

Basis

Daarbij is het aantal productieve uren per jaar afgeleid uit de bruto beschikbare aanstellingsuren (**1.878 uren per fte per jaar**). Dat is in alle cao's gelijk.

Onderdeel	(Ped)agogische staf	Begeleiders
Bruto	1.878	1.878
Af: Verlof	270	270
AF: Ziekteverzuim	130	130
Werkbare uren	1.478	1.478
AF: niet cliëntgeb.	130	150
AF: indirect cliëntgeb.	75	75
DECLARABELE UREN	1.273	1.253
<i>productiviteit</i>	<i>67,8%</i>	<i>66,7%</i>

Tabel 7. Opbouw productiviteit per ondersteuningsvariant

Verlofuren en feestdagen

Het aantal verlofuren en vakantiedagen bepalen we op **270 uur**. Hiermee is rekening gehouden met de verschillen tussen de cao's en met eventuele extra verplichte uren, zoals leeftijdsgebonden verlof en IKB.

Ziekteverzuim

Omdat contracten voor een langere periode gelden, kijken we voor de bepaling van het aantal uren ziekteverzuim terug over een langere periode, namelijk de afgelopen vier jaar. Hierbij maken we gebruik van [Vernet](#) verzuimcijfers van de veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland, over de sectoren GGZ en GHZ. Voor het Sociaal Werk kijken naar de website van [sociaal werk werkt](#) en voor de Jeugdzorg naar de website [jeugdzorg werkt](#). Gemeten over de afgelopen vier volle jaren komen we tot de volgende gemiddelde verzuimpercentages per cao:

- GGZ: **7,18%**
- GHZ: **7,25%**
- JZ: **6,64%**
- SW: **6,98%**

SDA-6: opbouw tarieven Wonen Zelfstandigheid, definitief

Op basis van de cao-mix komt de aftrek voor ziekteverzuim bij wonen gericht op zelfstandigheid op **6,90%** (gemiddeld 130 uren per fte per jaar).

Niet-cliëntgebonden uren

Enkele cao's leggen de plicht op om 2% van de loonsom te reserveren voor scholing. De 2% betreft zowel de uren die aan opleiding worden besteed als de kosten van scholing. We hebben aanvullende analyses gemaakt van een aantal kostprijsonderzoeken elders in het land. Daaruit blijkt dat er jaarlijks per fte gemiddeld 30 uren voor scholing/intervisie nodig zijn en gemiddeld ca. 100 uren voor administratie, overleg, pauzes etc. (gemiddeld ca. 2,5 uur per week). Wij zien in de praktijk dat ook de 2% van de loonsom aan scholing voor ongeveer de helft daarvan landt in de uren; de andere helft vinden we terug bij de overhead (directe kosten). Op basis hiervan komen we voor de (ped)agogische staf op **130 niet-cliëntgebonden uren**. Bij de inzet van de begeleiders rekenen we met **150 uren**, met name vanwege de toevoeging dat deze medewerkers vanuit de cao JZ een SKJ-registratie dienen te bezitten. Dat leidt tot een hoger aantal uren voor scholing/intervisie.

Indirect cliëntgebonden tijd

Voor de tijd voor bijvoorbeeld dossiervorming en cliëntbesprekingen gaan we uit van gemiddeld **75 uur**. Dit is mede ingegeven doordat deze activiteiten (deels) op de locatie worden uitgevoerd in de collectieve uren. Deze waarden zijn afkomstig uit onderzoek in de uitvoeringspraktijk in andere regio's en inmiddels goed bruikbaar gebleken in de opbouw van tarieven.

Reistijd is bij wonen zelfstandigheid niet aan de orde, de cliënt woont immers bij de aanbieder.

2.8 Risico-opslag

Om de continuïteit richting cliënten en werknemers te garanderen, moet een aanbieder rekening houden met (financiële) tegenvallers. Om die tegenvallers te kunnen opvangen, heeft een aanbieder een weerstandsvermogen⁴ nodig. Hiertoe is een opslag voor het creëren van dergelijke buffers realistisch. De hoogte van de opslag is onderwerp van discussie; er zijn geen landelijke richtlijnen voor wat hierbij reëel genoemd kan worden. Bij de berekening is uitgegaan van een percentage van **2%**. Voor de innovatie achten wij het verstandig een separate vergoeding beschikbaar te stellen, buiten het tarief. Daarmee wordt voorkomen dat het budget voor innovatie wordt uitgesmeerd over alle aanbieders.

Bron: Voor deze opslag zijn geen objectieve en onafhankelijke bronnen bekend. We baseren op overwegingen die ook elders reëel worden gevonden. Een toets is bovendien dat het gekozen percentage boven het gemiddelde rendement van de sector over 2023⁵ ligt.

2.9 Overige kostensoorten

Wooncomponent

Bij Wonen Zelfstandigheid gelden aanvullende kosten, dit betreft de kapitaallasten van het verblijf en de hotelmatige voorzieningen. De hoogte van de kapitaallastencomponent leiden we af uit de normatieve huisvestingscomponent (NHC) en normatieve inventariscomponent (NIC) van de GGZ-wonen profielen uit de Wlz. De kosten van de hotelmatige voorzieningen baseren we op het KPMG-kostenonderzoek Wlz.

⁴ Door voor een weerstandsvermogen te zorgen voorkomt een organisatie dat het meteen in financiële problemen komt bij een calamiteit.

⁵ Brancherapport gezondheidszorg, te downloaden via www.ey.com/barometer

SDA-6: opbouw tarieven Wonen Zelfstandigheid, definitief

Kapitaallasten

Dit betreft de kosten van de gebouwde voorziening waarin de cliënten verblijven (huur, onderhoud, interest, inrichting, etc.). Hiervoor gebruiken we de NHC en NIC voor ZZP1 en ZZP2 van de GGZ Wonen profielen als schatter van de kapitaallasten. In bijlage 4 bij de NZa beleidsregel prestatiebeschrijvingen en tarieven zorgzwaartepakketten en volledig pakket thuis 2024⁶ (BR/RG 24123) is per zorgprofiel het bedrag voor de NHC en de NIC opgenomen. De NHC+NIC voor deze profielen (exclusief behandeling en exclusief dagbesteding, Z210G en Z220G) bedraagt in 2024 **€ 33,15 per dag**.

Hotelmatische kosten

De kosten van de hotelmatige voorzieningen leiden we af uit de uitkomsten van het KPMG-kostenonderzoek Wlz⁷. De kosten van de hotelmatige voorzieningen bestaan uit de kosten van voeding, de cliënt c.q. bewonergebonden kosten, andere hotelmatige kosten en energiekosten⁸. Voor de hotelmatige voorzieningen gebruiken we de middelste GGZ B-profielen als basis. De hotelmatige kosten voor de profielen 3B en 4B⁹ bedroegen gemiddeld circa € 21,70 per dag (prijsspeil 2016). Dit indexeren we op basis van prijsindexcijfers materiële kosten NZa tot prijspeil 2024. Daarmee komen de hotelmatige kosten in 2024 op **€ 28,62 per dag**.

Toezicht (bereikbaarheid)

Buiten de reguliere uren van de ondersteuning, wordt de aanbieder geacht bereikbaar te zijn, zodat er binnen een aanvaardbare tijd (45 minuten) inzet kan worden geleverd. Dit vraagt om een lichte variant van toezicht in de vorm van een bereikbaarheidsdienst. De professional dient, als de situatie van de

cliënt dat noodzakelijk maakt, ook te kunnen uitrukken en optreden. Voor de bekostiging van deze variant hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Bereikbaarheidsdienst is dagelijks beschikbaar tussen 22:00 – 07:00u. De dienst wordt geleverd door een 'begeleider' (zie bijbehorende functiemix).
- De consignatiediensten worden in tijd vergoed op basis van de afspraken in de verschillende cao's, waarbij per tijdvak waarin de bereikbaarheid wordt verzorgd een vergoeding in tijd wordt geleverd. Op basis van de verschillende afspraken en de cao-mix, is voor een jaar bereikbaarheid een compensatie nodig van 292 uren; dit komt overeen met **0,156 fte** op jaarbasis, en 5,62 uur per week.
- We gaan ervan uit dat er gemiddeld één uur actieve inzet per week nodig is. Dat ene uur, binnen de toezicht uren berekenen we met een opslag **ORT van 42,3%**.
- De bereikbaarheid wordt georganiseerd voor **gemiddeld 36 cliënten**. Dat betekent dat alle kosten door 36 cliënten kunnen worden gedeeld.

Inzet bij Wonen Zelfstandigheid

Dit product kan worden gezien als een 'pakket', waarbij op basis van een gemiddelde ondersteuningsinzet per week uiteindelijk een etmaaltarief wordt berekend. Hieronder is aangegeven met welke componenten we rekenen om tot dit etmaaltarief te komen:

Component	Wonen Zelfstandigheid
Individuele begeleiding	1,5 uur per cliënt per week
Inzet tbv agogisch klimaat	24 uur per cliënt per week op 6 cliënten

Tabel 8. Opbouw pakket op weekbasis tbv etmaaltarief

⁶ Zie: https://puc.overheid.nl/nza/doc/PUC_743587_22/1/

⁷ KPMG (2018). *Kostenonderzoek langdurige zorg*.

⁸ Dit betreft de kosten die geboekt worden in de rubrieken 43 (voeding), 44 (andere hotelmatige kosten) en rubriek 46 (cliënt c.q. bewonergebonden kosten) inclusief energiekosten (473), exclusief onderhoudskosten (471) en exclusief dotaties voorzieningen groot onderhoud (472) van het Prismant rekeningschema voor zorginstellingen.

⁹ De GGZ-wonen profielen 1 en 2 corresponderen met de 'oude' GGZ ZZP's 3 en 4.

3. Uitkomsten

In dit hoofdstuk beschrijven we de uitkomsten van het kostprijsmodel dat we voor het SDA hanteren.

3.1 Adviestarieven 2024

Voor het SDA hanteren we de volgende tarieven bij de inkoop van de Wmo begeleiding. Dit zijn de uitkomsten op prijspeil 2024. Met een indexatie, beschreven bij 3.2 tillen we de tarieven op naar 2025.

Product	Tarief 2024	Tarief 2025
Wonen Zelfstandigheid 18-/18+ (per etmaal)	€ 127,94	€ 132,28

Tabel 11. Adviestarief met prijspeil 2024 en indexatie naar 2025

3.2 Indexatie naar 2025 en advies voor 2026

We vullen het kostprijsmodel met de salarissen voor geheel 2024. Die leiden we af van formele publicaties met loontabellen voor de cao's waarbij die gegevens beschikbaar zijn. Om de tarieven naar 2025 te tillen, maken we gebruik van de volgende indexatie.

- **Kosten van personeel:**
Deze omvatten ca. 70% van het tarief bij Wonen (bij ambulante ondersteuning is dat 90%). De best passende index hiervoor is de OVA, zoals die wordt gehanteerd door de NZa in de tarieven in de langdurige zorg. Zie de [website van de NZa](#).
- **Materiele kosten:**
Deze omvatten doorgaans 10% van het tarief. De best passende index hiervoor is de index die door de NZa wordt bijgehouden voor de materiele kosten in de tarieven langdurige zorg. Zie hiervoor ook de [website van de NZa](#).
- **Kapitaallasten:**
Deze lasten hebben betrekking op de specifieke kosten van de locatie waar de cliënten zijn gehuisvest, dus van toepassing bij Wonen. Het aandeel in de tarieven is ca. 20%. De best passende index hiervoor is de

SDA-6: opbouw tarieven Wonen Zelfstandigheid, definitief

index voor de kapitaallasten zoals de NZa die bijhoudt voor de langdurige zorg. Zie de [website van de NZa](#).

De voorlopige indices voor 2025 zijn onlangs vastgesteld. Op basis daarvan kunnen de adviestarieven als volgt worden geïndexeerd:

Wonen Zelfstandigheid: 3,47%

- Personeel: 70% van 4,18% (voorlopige OVA 2025) = 2,93
- Materieel 10% van 1,82% (voorlopige index materiele kosten 2025) = 0,18
- Kapitaal: 20% van 1,82% (voorlopige index kapitaallasten 2025) = 0,36

Werkwijze

De werkwijze die wij adviseren voor het jaar 2026 en de jaren daarna:

- Voorafgaand aan het nieuwe jaar worden de tarieven geïndexeerd op basis van de voorlopige indices zoals die voor het volgende jaar worden voorzien.
- Bij de voorlopige indices voor het jaar waarvoor de tarieven worden bepaald, wordt het verschil opgeteld tussen de voorlopige en de definitieve indices over het lopende jaar.
- Er vindt geen verrekening plaats op basis van een eventueel verschil tussen voorlopige en definitieve index.

Ter illustratie van deze werkwijze een fictief voorbeeld voor de indexatie van personele kosten naar het jaar 2026:

- Voorlopige index 2025 is vastgesteld op 4,18%; voor dit voorbeeld stellen (*fictief*) we dat de definitieve personele index voor 2025 uitkomt op 5,0%. Dus het verschil tussen de eerder gehanteerde voorlopige index en deze fictieve definitieve index is (5,0 minus 4,18 =) 0,82%.
- Voor dit voorbeeld stellen we ook (*fictief*) dat de voorlopige personele index voor 2026 wordt bepaald op 3,45%.
- De (*fictieve*) personele index in de tarieven voor 2026 wordt dan:
 $3,45 \text{ (voorlopig 2026)} + 0,82 \text{ (verschil voorlopig/definitief 2025)} = 4,27\%$